

ประวัติวัดสุปฏิณารามวรวิหาร

ตั้งอยู่ที่ ถนนสมเด็จ เป็นพระอารามหลวงในจังหวัดอุบลราชธานี และเป็นวัดธรรมยุติ วัดแรกของจังหวัดอุบลราชธานี จัดสร้างโดยพระราชศรัทธาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ โดยพระพรหมราชวงศา (พระอุปราชกุธอง) เป็นเจ้าเมืองอุบลราชธานี (สมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งราชวงศ์จักรี) ได้เริ่มสร้างวัดในปี พ.ศ. ๒๓๕๖ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯพระราชทานนามว่า “วัดสุปฏิณาราม” อันหมายถึง วัดที่มีสถานที่ตั้งเหมาะสม เป็นท่าเรือที่ดี สิ่งสำคัญในวัดคือพระอุโบสถ ซึ่งมีขนาดกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๓๔ เมตร สูง ๒๒ เมตร สถาปนิกผู้ออกแบบคือ หลวงสถิตย์นิมานกาล (ชวน สุปียพันธ์) นายช่างทางหลวงแผ่นดิน ลักษณะของพระอุโบสถแบ่งเป็นสามส่วน คือ ส่วนหลังคาเป็นศิลปะแบบไทย ส่วนกลางเป็นศิลปะตะวันตก และส่วนฐานเป็นศิลปะแบบขอม ภายในพระอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานพระประธานของวัด คือพระสัพพัญญูเจ้า เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ตัววัดตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูล เป็นพระอารามหลวงที่อยู่ในภูมิทัศน์ที่ร่มรื่นสวยงาม พระอุโบสถเป็นศิลปะไทย-จีน-ยุโรป หน้าโบสถ์มีรูปสิงโตคล้ายของจริงสองตัว ภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระสัพพัญญูเจ้า เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดเงาไม่ปิดทองที่สว่างมาก มีหอศิลปวัฒนธรรม เก็บรักษาโบราณวัตถุ เช่น เสมานหิน ศิลจารึก และทับหลัง

- **ที่ตั้งและอาณาเขต**

วัดสุปฏิณาราม ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๖ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิด วรวิหาร ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๑ ถนนสุปฏิณ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นวัดธรรมยุตวัดแรกของจังหวัดอุบลราชธานี

มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ถนนพรหมราช

ทิศใต้ ติดต่อกับ แม่น้ำมูล

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ถนนสุปี่ภู

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ถนนเบ็ญจะมะมหาราช

รวมเนื้อที่ ๒๑ ไร่ ๓ งาน ๑๐ ตารางวา โฉนดที่ดินที่ ๑๕๔๕ แต่ได้รับพระราชทาน
วิสุงคามสีมาและคณะสงฆ์ประกอบผูกพัทธสีมา กว้าง ๑๐ วา ยาว ๑๗ วา เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน
พ.ศ. ๒๔๗๕

• ความเป็นมาและความสำคัญของวัดสุปี่ภูนารามวรวิหาร

พ.ศ. ๒๓๕๓ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
พระพรหมราชวงศ์ (กุทอง สุวรรณภู) เจ้าเมืองอุบลราชธานี คนที่ ๒ จัดหาสถานที่สร้างวัด เพื่อ
ประกอบพระราชพิธี และศาสนพิธีสำคัญสำหรับเมืองอุบลราชธานี พระพรหมราชวงศ์ (กุทอง สุวรรณ
ภู) ได้ปรึกษาหารือตกลงว่าพื้นที่ทำเนื้อที่ระหว่างเมืองอุบลราชธานีกับบ้านบุ่งกาแซว เป็นที่สงัด
สะดวกแก่ผู้ต้องการบำเพ็ญศาสนกิจ สะดวกแก่การออกบิณฑบาต เพราะเป็นทำนน้ำอยู่ค้ำน้ำพอดี จึงเริ่ม
ปรายที่สร้างวัดสุปี่ภูนาราม กำหนดด้านกว้างและยาวเท่ากัน คือด้านละ ๓ เส้นเศษ ต่อมาเมื่อผู้ถวายที่
ด้านตะวันตกเพิ่มขึ้น ทำให้ด้านยาวเป็น ๕ เส้นเศษ

พ.ศ. ๒๓๕๖ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ประกาศ พระบรมราชโองการพระราชทานนามว่า วัดสุปี่ภูนาราม หมายถึง วัดที่มีสถานที่ตั้ง
เหมาะสมเป็นท่าเรือที่ดี และได้โปรดเกล้าฯ ให้พระพรหมราชวงศ์ไปอาราธนาท่านพันธุโล (ดี) และ
ท่านเทวธัมมิ (ม้าว) มาครองวัด

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาพระราชทานพระบรมราชานุ
เคราะห์ในการสร้างวัดสุปี่ภูนาราม ดังนี้

๑. พระราชทานพระราชทรัพย์ ๑๐ ชั่ง (๘๐๐ บาท)

๒. พระราชทานพระบรมราชานุญาติให้มีผู้ปฏิบัติวัด (เลขานุการวัด) ๖๐ คน

๓. พระราชทานนิตยภัต (เงินเดือน) แก่เจ้าอาวาส เดือนละ ๘ บาท

ต่อมาในสมัยรัชการที่ ๗ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยก
ฐานะของวัดขึ้นเป็นพระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิด “วรวิหาร” จึงมีนามเต็มว่า “วัดสุปี่ภูนาราม
วรวิหาร”

- ความสำคัญของวัด

๑. เป็นพระอารามที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระพรหมราชวงศ์ (กุดทอง สุวรรณคุณ) เจ้าเมืองอุบลราชธานี คนที่ ๒ จัดสร้างขึ้น

๒. เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา (พระราชพิธีศรีสัจจะ) ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕

๓. เป็นศูนย์กลางการปกครองและการศึกษาของคณะสงฆ์ (ธรรมยุต) จังหวัดอุบลราชธานี

๔. เป็นที่สถิตของพระบูรพาจารย์ เจ้าคณะมณฑล และเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี (ธรรมยุต)

๕. เป็นที่ตั้งศูนย์ยุวพุทธศึกษา สมาคม ศูนย์ผู้นำ และโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

๖. เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี

พ.ศ. ๒๕๑๖

๗. เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนภาษาบาลี ไทยแห่งแรกของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นที่ตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดสุปฏิหารามวรวิหาร

- ทำเนียบเจ้าอาวาส

๑. พระอธิการดี ปฐมเจ้าอาวาส

๒. พระอธิการเพ็ง

๓. พระอธิการเพชร

๔. พระอธิการสีโห

๕. พระอธิการสี

๖. พระญาณรักจิต (สิริจันโท จันทร์ สุกสร)

๗. พระโพธิวงศาจารย์ (ติส โส อ้วน แสนทวีสุข)

๘. พระครูประจักษ์อุบลคุณ (สู้ย ญาณสโย)

๙. พระเทพบัณฑิต (ญาณ ญาณชาโล คาโรจน์)

๑๐. พระเทพกวี (นัค เสนโก ทับทอง)

๑๑. พระโพธิญาณมุนี (ปภาโส ภา คุณเมือง)

๑๒. พระวิจิตรธรรมภาณี (สิงห์ สุขบุญโญ คุณพันธ์)

๑๓. พระรัตนมงคลมุนี (ขงยุทธ์ นาแพง)

- **ศาสนสถาน/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่เป็นที่เคารพศรัทธาเลื่อมใสของประชาชน**

๑. ประชาชนในพระอุโบสถ ได้แก่พระสัมพันธัญญ์เจ้า เป็นพระพุทธรูป ปางมารวิชัย หล่อด้วยโลหะผสมขดเงา พระพุทธรูปลักษณะสัดส่วนคล้ายกับ พระพุทธรชินราช ที่จังหวัด พิษณุโลก (จึงได้รับการขนานนามว่า พระพุทธรชินราชแห่งอีสาน โดยมีพระอุปัชฌาย์สีทาชัยเสโน เป็นช่าง และประชาชนดำเนินการหล่อ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ พระพุทธรูปภูมิองค์นี้มีนามเมื่อแรกสร้างว่า พระพุทธรสัมพันธัญญ์เจ้า ขนาดหน้าตักกว้าง ๔ ศืบ เป็นพระพุทธรูปหล่อขดเงาไม่ปิดทองเริ่มการหล่อ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๔๕๕ การจัดเงาราศีรัศมีแผ่กระจายสง่าเป็นอย่างยิ่ง

๒. พระอุโบสถ เป็นพระอุโบสถที่มีศิลป ๓ ชาติ อยู่ในหลังเดียวกัน คือ ส่วนหลังคาเป็นศิลปะแบบไทย ส่วนกลางเป็นศิลปะแบบตะวันตก และส่วนฐานเป็นศิลปะแบบขอม โบราณสถานนิกผู้ออกแบบ คือ หลวงสถิตนิมานกาล (ชวน สุนิยพันธ์) ผู้อำนวยก่อสร้าง คือ สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (ติสฺโส อ้วน แสทวิสุข)

๓. พระแก้วขาวเพชรน้ำค้าง เป็นพระปางสมาธิสูง ๑๗ เซนติเมตร ทำด้วยแก้วผนึกสีขาวเป็นพระในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (ติสฺโส อ้วน) ได้ควบคุมการก่อสร้างพระอุโบสถวัดสุปฏิญนารามช่วงปี พ.ศ. ๒๔๖๐ - ๒๔๗๓ และได้รวบรวมพระพุทธรูปเก่าแก่ในปางต่างๆ จากหลายแห่ง โดยเฉพาะพระแก้วขาวเป็นพระประจำพระองค์ท่าน ท่านได้มาอย่างไรไม่ปรากฏชัด ในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๘๕ เจ้าคุณพระคุณสมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (ติสฺโส อ้วน) ได้ขึ้นมัจจำพรรษาที่วัดสุปฏิญนารามได้มอบพระแก้วขาวองค์นี้ ให้เป็นสมบัติอันล้ำค่าของวัดสุปฏิญนาราม และแจ้งกิจกรรมสืบต่อกันมาว่าจะมีการอันเชิญพระแก้วขาวลงให้ สาธุๆ สรงน้ำขอพรปีใหม่สากล ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม - ๒ มกราคม ของทุกปี

